

İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER - BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

1. Anayasamız herkesin yerleşme ve seyahat hürriyetine sahip olduğunu belirtmektedir. Ancak bu hak bazı durumlarda kısıtlanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu durum örnek olarak gösterilemez?

- A) Seçim zamanı
B) Sıkıyönetim zamanı
C) Savaş zamanı
D) Olağanüstü hal

2. • Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak;
• Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek; amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.

Buna göre aşağıda verilen hangi örnekte yerleşme hürriyeti ve seyahat hürriyeti kısıtlanmalıdır?

- A) Ahmet'in yaz tatili için Didim'e gitmesi.
B) Öğretmen olan Meryem Hanım'ın tayini çıktığı için Aydın'a yerleşmesi.
C) Mahkeme tarafından ülkeyi terk etmesi yasaklanan Cüneyt'in Almanya'ya gitmek istemesi
D) Aslı'nın hafta sonu tatilinde Kıbrıs'taki arkadaşına ziyarete gitmesi

3. Anayasamızın 23. Maddesine göre herkes yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir. Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak; seyahat hürriyeti suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek amaçlarınınca kanunla sınırlanabilir. Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak vatandaşlık ödevi ya da ceza soruşturması veya kovuşturması gereği sınırlanabilir.

Aşağıdakilerden hangisi Yerleşme ve seyahat Hürriyetin kısıtlandığı durumlarda ortaya çıkabilecek olumsuz durumlara örnek gösterilemez?

- A) Salgın hastalık sebebiyle bir yerleşim yerine giriş çıkışların yasaklanması
B) Halkın terör faaliyetleri nedeniyle hayvanlarını meralara götürmemesi
C) Kaçak yapıların yıkılmasıyla sağlıklı ve düzenli kentleşmenin sağlanması
D) Savaştan kaçan insanların evlerini terk etmek zorunda kalması

4. Tarih boyunca oluşan bilgi birikiminin ve bilimsel çalışmalar sonucu elde edilen verilerin, geçmişten günümüze aktarılmasında;

- I. Matbaa
II. Barut
III. Yazı
IV. Mum
V. Kâğıt
VI. Mürekkep

gibi buluşlardan hangileri etkili olmuştur?

- A) II-III-V-VI
B) I-III-V-VI
C) I-II-III-IV
D) III-IV-V-VI

İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER - BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

5. İnsanlık tarihi Sümerlerden çok daha öncelere dayanmaktadır. Ne var ki onlar hakkında çok az şey bilinmektedir. Hatta tüm uygarlıklar hiçbir iz bırakmadan silinip gitmiştir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Onlardan bize kalan yazılı belgelerin olmaması
B) Güçlü bir ordu kuramamaları
C) Bilim ve kültür eseri bırakmamaları
D) Farklı coğrafyalarda kurulmaları

6. Gazneli Mahmut'un "sarayımın en değerli hazinesi" dediği Biruni, Avrupalıların Orta Çağ'da dünyanın düz olduğuna inandıkları dönemden yüzlerce yıl önce güneşi gözlemleyerek dünyanın yuvarlak olduğunu ve döndüğünü hesaplamıştır.

Modern astronominin temellerini atan Biruni'nin yaşadığı dönemde Gazneli Devletiyle ilgili nasıl bir yargıya ulaşılabilir?

- A) Gazneli Devletinde bilimsel çalışmalar yapanlar cezalandırılmıştır.
B) Gazneli Devletinde bilimsel gelişmelerin yaşandığı özgür bir düşünce ortamı vardır.
C) Bütün bilimsel çalışmalar Gazneli Devletinde yapılmıştır.
D) Yapılan bilimsel çalışmalar yüzünden Gazneli Devleti yıkılmıştır.

7. Kağıt üzerine baskı tekniğini ilk olarak Çinlilerin kullandığı bilinmektedir. Bu teknik daha sonra Çinlilerden Uygurlar'a, Talas Savaşı'ndan sonra ise Müslümanlara geçmiştir. Haçlı Seferleri ile de Avrupalılar tarafından öğrenilmiştir. 15. yüzyılda Avrupa'da Johann Gutenberg tarafından modern matbaacılık başlatılmıştır.

Bu bilgilere göre matbaanın icadı ile birlikte;

- I. Basılan kitap sayısının artması,
II. Kitapların ucuzlaması,
III. İnsanların bilgi seviyelerinin artması

gelişmelerinden hangisinin ya da hangilerinin ortaya çıkması beklenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

8. Avrupa ve dünyada 18. yüzyıla kadar üretim insan gücüyle yapılıyordu. 1765'de buhar motorunun icat edilmesiyle bu üretim biçiminde büyük bir değişime uğradı. Buhar gücüyle çalışan makinelerin üretimde kullanılmasıyla Sanayi İnkılabı ilk olarak İngiltere'de başladı. Yüzlerce işçinin yapacağı işten daha fazlasını makineler yapmaya başladı. Fabrikalarda ham maddeye ihtiyaç oldu. Ürünlerin satılması için pazar ihtiyacı doğdu.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın olumsuz sonuçlarından biri olarak değerlendirilemez?

- A) İşsizliğin artmaya başlaması
B) Sömürgeciliğin meydana gelmesi ve yaygınlaşması,
C) Az zamanda hızlı ve çok ürün üretilmesi
D) Şehirlerde nüfus artışı ve çevre kirliliğine yol açması

9. "Düşünce özgürlüğü en önemli özgürlüktür. İnsanı araştırmaya, düşünmeye yönlendiren özellikler ancak özgür bir ortamda işlerlik kazanır ve gelişir. Özgür olmayan bir ortam insanların kuşku ve korku içinde olmasına sebep olur."

Montesquieu'nün görüşlerine göre özgür düşüncenin bilime katkısı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Bilimsel gelişmelerin yolu açılır.
B) Fikirler daha hızlı ve kolay aktarılır.
C) İnsanlar her türlü araştırma yapabilirler.
D) Skolastik düşünce gelişir.

10. Yeni Çağ'da Avrupa'da yaşanan gelişmelerden Rönesans ve Reform hareketleri, düşüncenin önündeki engellerin kalkmasını sağlamıştır.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulamaz?

- A) Kilise ve din adamlarının eleştirilmelerine
B) Bilim ve sanat alanında yeni tarz eserlerin ortaya konulması
C) Din adamlarının otoritesini artırması
D) Bilim ve Teknik alanındaki gelişmelerin hızlanmasına